

Out of office:
studiereizen naar de randen van Europa

Albanië

Studiereis | 7 tot 12 juni 2023

Introductie

Wil je jezelf blijven ontwikkelen? Weten wat er beweegt in de wereld? Dan is het slim om regelmatig je vaste post te verlaten. Letterlijk. Door op reis te gaan, ervaar je wat er gaande is buiten je eigen blikveld. Je wordt je bewust van grote transformaties in de wereld, je leert verbanden zien en krijgt een nieuw perspectief op je eigen visie.

De afgelopen jaren organiseerden Jan Booij en Thijs Vink onder de vlag van Changekitchen Culture & Change, studiereizen naar India, Suriname, Iran en China. Het bracht ons de vraag: wat wordt de positie en rol van Europa in een veranderende wereld? Wordt Europa het openluchtmuseum van deze planeet? Of gaat het een nieuwe innovatieve positie innemen, gebaseerd op de waarde van transparantie, duurzaamheid, diversiteit, inclusie en democratische grondbeginselen? En vooral: wat betekent dat voor publieke sectoren als onderwijs, zorg, veiligheid en overheid in ons land?

Om deze vragen te onderzoeken, organiseren we vijf nieuwe studiereizen, onder de titel **Out of office - studiereizen naar de randen van Europa**. Onze bestemmingen: Ierland & Noord-Ierland, Estland & Finland, Albanië, Turkije, Malta & Italië. Reisdoelen die stuk voor stuk een interessant kruispunt vormen van drie perspectieven: de globale ontwikkelingen die van invloed zijn op alle landen, de definitie van wat ons bindt binnen geografisch Europa én het lokale perspectief vanuit historisch, cultureel en geopolitiek oogpunt. Aspecten die méér te maken hebben met jezelf, dan je in eerste instantie wellicht zou denken. Een bezoek aan Albanië vormt dan ook een perfecte context voor Nederlandse professionals om te leren, te onderzoeken en te reflecteren op het eigen perspectief.

**Niets leert je meer over je eigen denkbeelden,
dan je te verdiepen in die van een ander.**

Leer van een ander en ontwikkel je als professional

Met een kleine groep deelnemers (maximaal 16) reizen we naar Albanië. We gaan in gesprek met studenten, (politieke) bestuurders, historici en andere professionals. We kijken achter de schermen bij verschillende soorten organisaties en komen op onverwachte plekken. Samen gaan we de discussie aan, toetsen we denkbeelden en mogelijkheden. We stellen onszelf vragen als 'Hoe hangt dit samen met mijn eigen drijfveren en visie? Wat kan ik met deze ervaring doen, vanuit mijn eigen positie?'. We scherpen onze inzichten en proberen zo veel mogelijk te leren. Van onze mede-Europeanen, maar ook van elkaar.

Deelnemers doen in Albanië een schat aan inzichten op en zullen denkpatronen en kansen in hun eigen functioneren scherper gaan zien. Dit biedt inspiratie en tools om verantwoordelijkheden anders en pro-actiever in te vullen. Het creëert de *shift of perspective*,

die de komende jaren nodig is om actuele thema's op een nieuwe manier te benaderen in álle professionele domeinen.

Waarom naar Albanië?

Albanië kent een fascinerende en bewogen geschiedenis. Het land transformeerde in de afgelopen 30 jaar van de laatste communistische dictatuur in Europa, tot aspirant-lid van de Europese Unie. Steeds meer mensen ontdekken haar rijke culturele historie, adembenemende landschappen en bruisende hoofdstad vol contrasten.

Albanië is een klein land - ongeveer zo groot als België – in het bergachtige westen van de Balkan. Tot 1912 maakte Albanië deel uit van het Ottomaanse Rijk. Daarna werd het een soeverein vorstendom dat verschillende malen bezet werd door Servië, Montenegro, Griekenland en Italië. In de periode direct na de Eerste Wereldoorlog was Albanië een vrije republiek, vervolgens weer een koninkrijk en Italiaans grondgebied.

In onze reis is er veel aandacht voor de geschiedenis vanaf de Tweede Wereldoorlog. Enver Hoxha stond in 1941 aan de basis van de Communistische Partij van Albanië. In WO II wist hij - met hulp van communistische en nationalistische partizanengroepen - de Italiaanse en Duitse bezetters te verdrijven. Daarna werd hij de belangrijkste politieke leider van het land en bouwde de communistische staat Albanië op. In 1991 volgde opnieuw een grote politieke ommezwaai; het land nam afscheid van het communisme en werd een democratische republiek met vrije verkiezingen en een geliberaliseerde economie. Moeilijke jaren volgden; de overheid en de bevolking hadden weinig ervaring met het kapitalisme en misdaad en corruptie deden hun intrede. Vanaf 1999 is de economische toestand verbeterd en verstevigt Albanië de relatie met democratisch Europa.

We maken nadrukkelijk ook kennis met het Albanië van nu: een Europees land dat zich opent naar de rest van Europa. Het land wordt sinds 2013 geleid door de progressieve premier (en kunstschilder) Edi Rama, van de Socialistische Partij van Albanië (PS). Onder zijn leiding werkt Albanië aan toetreding tot de EU.

Kenmerkend voor Albanië zijn de betoverende landschappen, eeuwenoude steden en natuurlijk de kleurrijke hoofdstad Tirana. Romeinse, Ottomaanse en Italiaanse invloeden mixen hier met eclectische moderne architectuur. Grijs gebouwen uit het sovjet-tijdperk zijn beschilderd in alle kleuren van de regenboog. Grote groene zones in de stad, stimuleren inwoners om de fiets te nemen in plaats van de auto. De gastvrije bevolking van Tirana, bestaat uit etnisch Albanezen, Grieken, Vlachen, Slaven en Roma die een grote diversiteit aan culturele en religieuze invloeden brengen. Ook culinair valt er veel te genieten, met traditionele eethuizen en moderne cocktailbars.

Kortom: een stad vol contrasten, die bruist van toekomstgerichte energie en een groeiend zelfbewustzijn, in een land wiens geschiedenis aandoet als een achtbaan van politieke en

sociale modellen. Wat leert het perspectief van de bewoners van Albanië ons over de toekomst van Europa en over ons eigen professionele perspectief?

Organisatie

De begeleiding van de studiereizen ligt in handen van Jan Booij en Thijs Vink. Al bijna vijftien jaar werken Jan en Thijs met veel plezier samen op het gebied van professionele ontwikkeling en diversiteitsvraagstukken. Zij doen dit op basis van een gedeelde visie op leiderschap, verantwoordelijkheid en verandering. Het reisprogramma voor Albanië is inhoudelijk uitgewerkt met Poli Loman die ook met ons meereist. Poli is geboren en getogen in Albanië en woont al lange tijd in Nederland. Poli is docent Engels en oprichter van TravellingAlbania.com. In februari 2019 kreeg zij van de Albanese regering de titel 'Ambassadeur van de Natie'. Zij zet zich in om bruggen te bouwen tussen Albanië en Nederland.

Het programma per dag

Woensdag 7 juni | Aankomen - Tirana

We verzamelen op Airport Eindhoven en vliegen rond half 10 naar Albanië. Na aankomst in hoofdstad Tirana, lunchen we op een bijzonder plek. Na de check-in in het hotel, verkennen we de bruisende hoofdstad met een stadswandeling. We beklimmen de Skytower voor een prachtig uitzicht over de stad en bezoeken een typisch Albanees café.

Tijdens het diner luisteren we naar een inleiding over de bewogen geschiedenis van Albanië en nemen we samen het programma door voor de komende dagen.

Donderdag 8 juni 2023 | Ontdekken - Tirana

We starten de dag met een ontbijt en een bezoek aan de Nederlandse Ambassade in Tirana. Het onderwerp dat centraal staat tijdens de ontvangst, is de relatie tussen Albanië en Nederland. Een goede basis om onze eigen onderzoeksvragen voor de komende dagen te bepreken.

Na de lunch bezoeken we het museum *House of Leaves*, in het gebouw dat tijdens het communistische tijdperk diende als hoofdkwartier van de zittende macht. Het museum vertelt op indrukwekkende wijze over de geschiedenis van Albanië tussen de tweede wereldoorlog tot de ineenstorting van het communistische regime in 1991. In het tweede deel van de middag brengen we een werkbezoek aan een staatsziekenhuis.

We sluiten de dag af met een diner bovenop een berg met prachtig uitzicht op de stad. Hoe we daar komen? Met een kabelbaan, die ons letterlijk en figuurlijk een breder perspectief biedt op Tirana.

Vrijdag 9 juni 2023 | Ontdekken - Tirana

Na het ontbijt verdiepen wij ons in het onderwijs in Albanië. We brengen een werkbezoek aan een universitaire faculteit in Tirana. Hier spreken we met functionarissen en docenten over de universiteit, haar uitdagingen en het onderwijssysteem in het algemeen.

Aan het verdiepende programma van de middag wordt op dit moment nog gewerkt. Informatie daarover volgt nog.

Voor het diner ontmoeten we Fatos Lubonja en Flutura Aça (o.v). Fatos is een politieke figuur en ex-politiek-gevangene in Albanie. Zijn bezigheden als schrijver zijn bekroond met de Prins Claus Prijs. Flutura is een bekende Albanese schrijfster en zittend parlementslid voor de Democratische Partij. Met hen beiden gaan we in gesprek over hun visie op de geschiedenis van Albanië, de huidige staat van het land en haar rol binnen Europa.

Zaterdag 10 juni 2023 | Ontdekken Berat

Op zaterdag reizen we met de bus naar het juweel van de Albanese steden: Berat. Onderweg stoppen wij in Elbasan. Daar staat de voormalige grootste staalfabriek van Albanië. Hier werkten ooit ruim 2.000 medewerkers om het staal te produceren voor de 170.000 bunkers die overal in het land gebouwd werden. Deze waren bedoeld om de Albanese te beschermen tegen de 'imperialistische en revisionistische machten', zoals de USA en West-Europa genoemd werden.

Na een bezoek aan de vervallen fabriek rijden we door naar Berat, ook bekend als 'de stad met de 1000 ramen'. Daar krijgen we een rondleiding van een lokale gids in het Engels, en doen een

wijnproeverij bij Kantina Nurellari. In de avond volgen we een Albanese kookworkshop in Castle Park en dineren we met de gerechten die we zelf gemaakt hebben.

Zondag 11 juni | Verdieping in de Albanese cultuur

Na het ontbijt reizen we terug naar Tirana. Na de lunch is er voor iedereen een vrije middag; tijd voor jezelf om de stad in te gaan, een museum te bezoeken of met elkaar door te praten over alles wat we de afgelopen dagen hebben beleefd.

We sluiten de dag af met een gezamenlijk diner waarbij we terugblikken op onze reis en de mooiste ervaringen, inzichten en professionele perspectieven met elkaar delen.

Kosten en inschrijving

De kosten van de zesdaagse studiereis (5 nachten) bedragen €2.000,- exclusief btw (€2.420,- inclusief btw). Dat bedrag is inclusief twee vliegtickets, interne reizen, vijf overnachtingen, eten en drinken. Per deelnemer maken we een bedrag over naar aan de Clean Air Task Force (<https://www.catf.us>) om bij te dragen aan de reductie van CO₂.

De enige aanvullende uitgaven om rekening mee te houden, zijn de kosten van extra alcoholische drankjes of de aanschaf een souvenir. De inschrijving voor de studiereis naar Albanië is geopend. Voor direct inschrijven, [klik hier](#).

Heb je vragen over de studiereizen?

Neem dan contact met ons op via studiereizen@changeKitchen.nl of volg onze LinkedIn posts [#oooeurope](#).

Out of office – studiereizen naar de randen van Europa

6 – 10 april 2022:	Ierland / Noord-Ierland (Dublin en Belfast)
21 – 25 sept 2022:	Estland / Finland (Tallinn en Helsinki)
7 - 12 juni 2023:	Albanië (Tirana) – inschrijving geopend
2024:	Turkije (Istanbul)
2025:	Malta / Italië (Sicilië)

De vijf studiereizen kunnen los van elkaar geboekt worden.
Voor meer info, zie changeKitchen.nl/studiereizen/

